

M.p., środa, 17 maja 1944 r.

Nr 33

KACZKA DZIENNIKARSKA

CZY NIEPOROZUMIENIE ?

Na odcinku zagadnień polsko-sowieckich znów zapanowało ożywienie. Podróż do Moskwy niefortunnego ks. Orłanańskiego, rozmowy londyńskie Stettiniusa, pogłoski o rzekomym zwrocie w zamiarach sowieckich odnośnie Lwowa i Wilna, rozpętały wokół tej sprawy - jednej z najważniejszych w kompleksie problemów, stojących przed zjednoczonymi narodami - nową burzę plotek, domysłów i przepowiedni. Nie ma w tym zresztą nic dziwnego. Od sposobu rozwiązania konfliktu polsko-sowieckiego zależy przecież - zdają sobie sprawę z tego już wszyscy - wiele więcej aniżeli "jedynie" przyszłość naszego narodu. Stąd też i zainteresowanie świata przybiera rozmiary niezwykające.

W powodzi ogłoszeń politycznych, zniekształconych nieraz żądzą sensacji czy zbyttnin zapałen dziennikarskich, pojawiła się wiadomość, której - chociaż opatrzona została firmą Reutersa - za prawdziwą przyjąć nie możemy.

Otóż, jak podaje wyżej cytowana agencja prasowa, jeden z ministrów polskich, przebywający obecnie w Ameryce, oświadczył miał, że Rząd Polski gotów jest przeprowadzić z Rosją dyskusje na wszelkie tematy, włączając także zagadnienie granic. "Polska gotowa jest zgodzić się na plebiscyt, któryby przeprowadzony został na powyższych terytoriach pod kontrolą międzynarodową" - miał powiedzieć ów minister. Drugą rewelacją, przypisywaną przez Reutersa polskiemu ministrowi jest rzekome wyrażenie zgody na przystąpienie Rosji i Wielkiej Brytanii do regionalnej federacji mniejszych państw Europy (na myśl tu miano chyba projektowaną federację międzymorza bałtycko-czarnomorskiego, mającą objąć państwa bałtyckie, Polskę, Czechosłowację, Rumunię oraz ewentualnie państwa bałkańskie).

Każdy, choć trochę orientujący się w założeniach polityki polskiej, zrozumie, że żaden z polskich ministrów podobnego oświadczenia złożyć nie mógł. Rząd nie jest władny sam, szczególnie teraz, gdy kraj nie ma możliwości wypowiedzenia swej woli, ani przesądzać ani nawet dyskutować sprawy umniejszenia naszych granic. Decyzję w tego rodzaju sprawach ma zastrzeżoną naród

w postaci przedstawicielstwa ustawodawczego. Rząd obecny jest tylko mandatariuszem praw narodu, z których przed powrotem do kraju niczego mu uronić nie wolno. Twierdząc tak, nie wyrażamy jedynie zdania naszego własnego, ale opieramy się na przepisach konstytucji. Nie stwierdzamy też niczego nowego, bo przecież praktyka rządu szła zawsze w tymże kierunku.

Wreszcie plebiscyt... Znany, jak najfatalniej znany ten sposób rozstrzygnięcia pretensji terytorialnych. Plebiscyt - słowo na naszych Kresach na wieki skompromitowane i przeklęte. Któż brałby udział w tym plebiscycie? Jak głosowałoby 1 i 1/2 miliona Polaków, których siłą z ich siedzib wypędzono, a których kości rozsiane są na olbrzymich przestrzeniach od Kotłasu do Kołomyj? Jak oddawałoby swój głos chłopci z Wołynia, Podola czy Wileńszczyzny, którzy dziś na włoskiej ziemi łrów swą przelewają, aby ich ziemia polską była?

Także i druga z rzekomych wypowiedzi, przypisywanych ministrowi, sprzeczna jest z polską racją stanu. Projektowana federacja państw mniejszych ma na celu zachowanie ich niezależności. Przystąpienie do niej tak olbrzymiego organizmu państwowego, jakim jest Rosja - (bo Wielka Brytania przecież nie wchodzi w rachubę), niweczyłoby samo przez się założenie i cel tej federacji. Dyktoby to poprostu Związek Sowiecki, powiększony o kilka nowych republik. Przecież o takiej właśnie federacji myśli stale polityka sowiecka i wszystkich do niej nanawia...

Nasze cele są jasno wytknięte. W tej chwili rozpoczyna się bitwa o Europę. W pierwszym szeregu, jak zawsze, idą wojska polskie, prowadzone przez gen. Andersa. Jak długo by jeszcze miał trwać ten bój i jak ciężkie miałby za sobą pociągnąć ofiary, to jednak "przejdzion" nie tylko Wartę i Wisłę, ale i Bug i Dniestr, by być wolnymi Polakami!

-00-

Przed wyruszeniem oddziałów polskich w bój
ROZKAZ GEN. ANDERSA

Kwatera Główna II Korpusu, 16.V. Przed wyruszeniem oddziałów polskich do akcji, gen. Anders wydał następujący rozkaz:

"Żołnierze! Nadeszła chwila bitwy.

Długo oczekaliśmy na tę okazję do zemsty. Obok nas walczą dywizje amerykańskie, brytyjskie, kanadyjskie, nowozelandzkie, walczą Francuzi, Włosi i Hindusi. W chwilach

tych będą z nami myśli i serca całego narodu."

POLACY WALCZA NA NAJTRUDNIEJSZYM ODCINKU

Nowy Jork, 16.V. Korespondent radiostacji Columbia donosi, że Polacy walczą na najcięższym odcinku frontu, mając na przeciw siebie wyłącznie dywizje SS, które są wyborowymi oddziałami Niemiec. Dowództwo niemieckie umyślnie rzuciło przeciw Polakom najlepsze swe siły.

NIEMCY ŚLĄ POSIŁKI DO WŁOCH

Berlin, 16.V. Na dzisiejszej konferencji dla prasy neutralnej rzecznik naczelny dowództwa niemieckiego oświadczył, że Niemcy przetrucili w ostatnich dniach na front włoski 5 zupełnie świeżych dywizji. Komentator stwierdził, że wojska niemieckie walczą heroicznie i że marsz. Kesselring ma jeszcze w zapasie znaczne rezerwy.

Sztokholm, 16.V. Prasa szwedzka podkreśla, że Alianci mają na froncie włoskim ogromną przewagę w lotnictwie. Podobno Goering zamierza wysłać do Włoch znaczne posiłki Luftwaffe, nad którymi dowództwo obejmuje marsz. Milch.

DALSZE POSTĘPY OFENSYWY ALIANCKIEJ

Główna Kwatera Sprzymierzonych we Włoszech, 16.V. Wojska alianckie poczyniły dalsze postępy na różnych odcinkach frontu. Liczba jeńców niemieckich wzrosła do 3 tysięcy. Na odcinku na północ od Cassino walki bez zmian. Oddziały VIII armii nadal rozszerzają swe przyczółki poza rzeką Rapido i otrzymują wielkie posiłki w ludziach i materiale. Na tym odcinku Niemcy kilkakrotnie gwałtownie kontratakowali, nie uzyskując jednak żadnych sukcesów. Na południe od Cassino inne oddziały VIII armii zbliżyły się na odległość jednej mili do prowadzącej do Rzymu drogi Via Casilina. W dolinie rzeki Liri oddziały alianckie po zajęciu miasta San Giorgio posunęły się nadal naprzód. Największe sukcesy odniosły jednak wojska francuskie, które zbliżyły się do miejscowości Esperia, będącej południowym krańcem linii Adolfa Hitlera. Francuzi rozbili zupełnie dwa pułki niemieckie, biorąc do niewoli sztab jednego z tych pułków wraz z dowódcą. Walczące na odcinku nadmorskim oddziały amerykańskie zdobyły szereg wzgórz, położonych na północ-zachód od Minturno. Biegący wzdłuż linii Gustawa odcinek drogi Ausonia-Formia został zupełnie oczyszczony od nieprzyjaciela. Krążowniki amerykańskie i brytyjskie bombardowały nadbrzeżne stanowiska artylerii niemieckiej i koncentracje wojsk. Lotnictwo alianckie bombardowało pozycje frontowe oraz linie komunikacyjne na tyłach, dokonując ogółem 1300 lotów bojowych przy stracie ośmiu maszyn. Tylko 30 samolotów niemieckich pokazało się nad frontem.

RUNDSTEDT ZWYCIĘŻYŁ ROMMELA

Berlin, 16.V. Naczelnym dowódcą wojsk niemieckich na zachodzie mianowany został marszałek von Rundstedt, któremu podlegać będą wszystkie niemieckie siły antyinwazyjne. Marszałek Rommel podporządkowany został Rundstedtowi i dowodzić będzie grupą armii w północnej Francji, Belgii i Holandii. Gen. von Blaskowitz dowodzić będzie grupą armii w południowej Francji. Nie wiadomo jeszcze, jakie stanowiska otrzymają przeniesieni ostatnio z frontu wschodniego na zachód marszałkowie von Manstein i von Kleist.

SPOKÓJ PRZED BURZĄ NA FRONCIE WSCHODNIM

Londyn, 16.V. Korespondenci brytyjscy donoszą z Moskwy, że przygotowania do nowej ofensywy sowieckiej są już na ukończeniu. Podobno Niemcy gubią się w doryskach, gdzie nastąpi główne uderzenie sowieckie. Celem zasięgnięcia informacji obie strony prowadzą bardzo ożywioną akcję patroli.

Moskwa, 16.V. Komunikat sowiecki mówi o rozległej działalności bombowców sowieckich, które atakowały niemieckie węzły komunikacyjne w strefie przyfrontowej. Szczególnie silny atak przeprowadzono na linie komunikacyjne w okolicach Lwowa.

ZGON PATRIARCHY ROSJI

Moskwa, 16.V. Dziś zmarł metropolita Moskwy i patriarcha Rosji, Sergiusz.

KONIEC KONFERENCJI DOMINIÓW BRYTYJSKICH

Londyn, 16.V. Dziś została zakończona konferencja premierów dominiów brytyjskich. W najbliższych dniach wydany zostanie komunikat o wyniku obrad. W wielu zasadniczych sprawach zostało osiągnięte całkowite porozumienie.

SZ. ECJA ZMNIEJSZY NIEMCOM DOSTAWY RUD

Londyn, 16.V. Przedstawiciel brytyjskiego ministerstwa wojny ekonomicznej oświadczył, że rząd szwedzki zdecydował się zmniejszyć o 30% dostawy rud żelaznych dla Niemiec.

WALKI PARTYZANCKIE W ALBANI

Londyn, 16.V. W Albanii rozgorzały walki, które po raz pierwszy przybrały poważne rozmiary. Partyzanci albańscy zajęli 3 miasta: Elbasan (o 40 km na południe od stolicy Albanii Tirany), Berat oraz Koritzę, położoną u zbiegu granic jugosłowiańsko-grecko-albańskiej.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Nowy Jork, 16.V. Rozgłoszenie systemu Columbia doniosły dziś, że w ciągu najbliższych 8 dni wręczone zostanie rządowi brytyjskiemu i amerykańskiemu nowe oświadczenie sowieckie w sprawie sporu polsko-sowieckiego. Oświadczenie to ma być utrzymane w tonie bardziej pojednawczym niż dotychczasowe deklaracje rządu sowieckiego w tej sprawie.